

aldeles overveiende Hensyn til Landets økonomiske Udvikling; man skulde læge de Saar, Krigen havde slaaet, og man maatte vogte sig for at overanstrengte sig til militære Udgifter og derved hæmme den Udvikling og Fremgang, som paa mange Omraader skulde stazes, og hvorpaa Landets Fremtid skulde bygges. Medens Ordningen af Forsvarets levende Kraft, Hæren og Flaaden, traadte frem i første Række, maatte derfor Befæstnings-spørgsmaalet foreløbig skydes tilside, thi Landet manglede endnu den finansielle Evne til at løse det, og der behøvedes desuden Tid for at komme til en klar Erkjendelse af Rigets nye, militær-politiske Stilling og navnlig at faae Tid for, at vor egen Sømagt ikke mere som i de sidste Krige vilde kunne holde fjendtlige Skibe indestængede i deres Havne eller overhovedet havde Herredømmet paa Havet, hvilket atter maatte føre til en forandret Opfattelse af Sjællands Betydning for Landets Forsvar. Paa dette Omraade mødtes dog Regjering og Rigsdag efterhaanden i en fælles Betragtning. Folketings-Udvalgets Flertal udtaler saaledes ogsaa i sin under 15de Marts 1875 afgivne Betænkning, at man „maa fastholde som Grundlag for vort Forsvar, at Sjælland er Danmarks naturlige Fæstning“; og det er fra denne samme Grundbetragtning, at alle de forskjellige Regjeringer have fremsat deres Forslag om Ordningen af Forsvarssagen. Maa det nu end erkjendes, at der hos Regjeringerne har gjort sig en noget forskjellig Opfattelse gjældende, navnlig forsaavidt angaar Kjøbenhavns Befæstning, saa maa det dog herved ikke glemmes, at deres Opfattelser ikke have kunnet være upaavirkede af de Forandringer, der efterhaanden ere foregaaede med Hensyn til Krigsføring og Krigsmidler. Begge disse Momenter have naturligt maattet føre til, at Meget, som man tidligere troede at kunne slaa sig til Ro ved, senere ikke er blevet anset som fuldt tilfredsstillende; de paaregnede Udgiftsbeløb ere derved stegne, og det saa meget mere, som Bestræbelserne mere og mere ere blevne ret-

tede paa at forøge Forsvarets Kraft og Udholdenhed og derigjennem om muligt at naae en Betryggelse mod, at vi overhovedet skulde blive angrebne.

Flertallet har imidlertid istedetfor at give en saadan Fremstilling valgt udelukkende at meddele et Referat af en hel Del til forskjellige Tider fremsatte Udtalelser angaaende Kjøbenhavns Befæstning. Saadanne Udtalelser kunne imidlertid ikke vurderes tilfulde, naar de fremsattes enkeltvis, løsrevne og i Uddrag, men derimod kun, naar de foreligge samlede i deres hele Fuldstændighed og Sammenhæng. Der er heller ikke hos os nogen Tvivl om, at de i saa Tilfælde ikke vilde gjøre Indtrykket af at være en Sum af Modsigelser, der ikke kunne forliges, men at de for den aldeles overveiende Del vilde vise sig at være Indlæg til Gunst for den Hovedtanke, der gaar gennem alle de Rigsdagen forelagte Lovforslag, nemlig at der ved Anvendelsen af de foreslaaede, ekstraordinære Pengebeløb selv under de for os ugunstige Krigsforhold kan naas en virkelig Betryggelse for et udholdende Forsvar.

Det af Flertallet givne Referat af Udtalelser m. m. er derhos fremsat i saadan Forbindelse med en Del af Flertallets egne subjektive Anskuelser, at det ikke altid er ganske let at skjelne mellem disse og hine. Eksempelvis skulle vi saaledes nævne, at de i Fremstillingens Slutning fremsatte Udtalelser om, at der, hvis en Befæstning om Kjøbenhavn skulde blive vedtaget, da „intet andet Middel gives end at skabe os en staaende Hær“, anslaaet til c. 10,000 Mand, samt om, at Flaadens Virkekreds skulde indskræntes saaledes, at „det danske Orlogsflaag væsentligst vilde være viist bort fra Havet“, — ikke ere grundede i noget som helst af Regjeringerne fremsat Forslag, men udelukkende skyldes Flertallet selv.

Det vilde imidlertid efter Indholdet af selve den foreslaaede Dagsorden være uden Interesse for Thinget, om vi her forbyhede os videre i Enkelthederne af den ovenfor omtalte Indlednings-Fremstilling; det vil